

nreg 7677

A U É

UAB
GEDOC
DIPÒSIT
Egira!

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI AVUI. DISSABTE, 10 D'ABRIU DE 1999

Modificacion deth projècte entara milhora dera N-230 ara nautada deth pònt de Hèr

Er Ajuntament de Bossòst a demanat a Foment era revision deth projècte iniciau en quau se contemplaue eth bastiment d'un tunèl

III Er Ajuntament de Bossòst presentarà deluns en session plenària eth nau projècte entara milhora deth tram de carretèra dera

N-230 ara nautada deth pònt de Hèr. Atau ac anonciaue eth còsso d'aguest consistòri, Maximo R. Rodríguez. Segontes Rodríguez, Bossòst a dema-

nat ath Ministèri de Foment, qu'ei qui pagarà es òbres, era modificacion deth projècte originau, que contemplaue eth bastiment d'un tunèl per

un aute projècte, damb mens impacte ambientau, en tot traçar ua rècta que passarà as pès dera montanha deth Portilhon.

Se signe un convèni entà pagar era milhora der accés a Tredòs

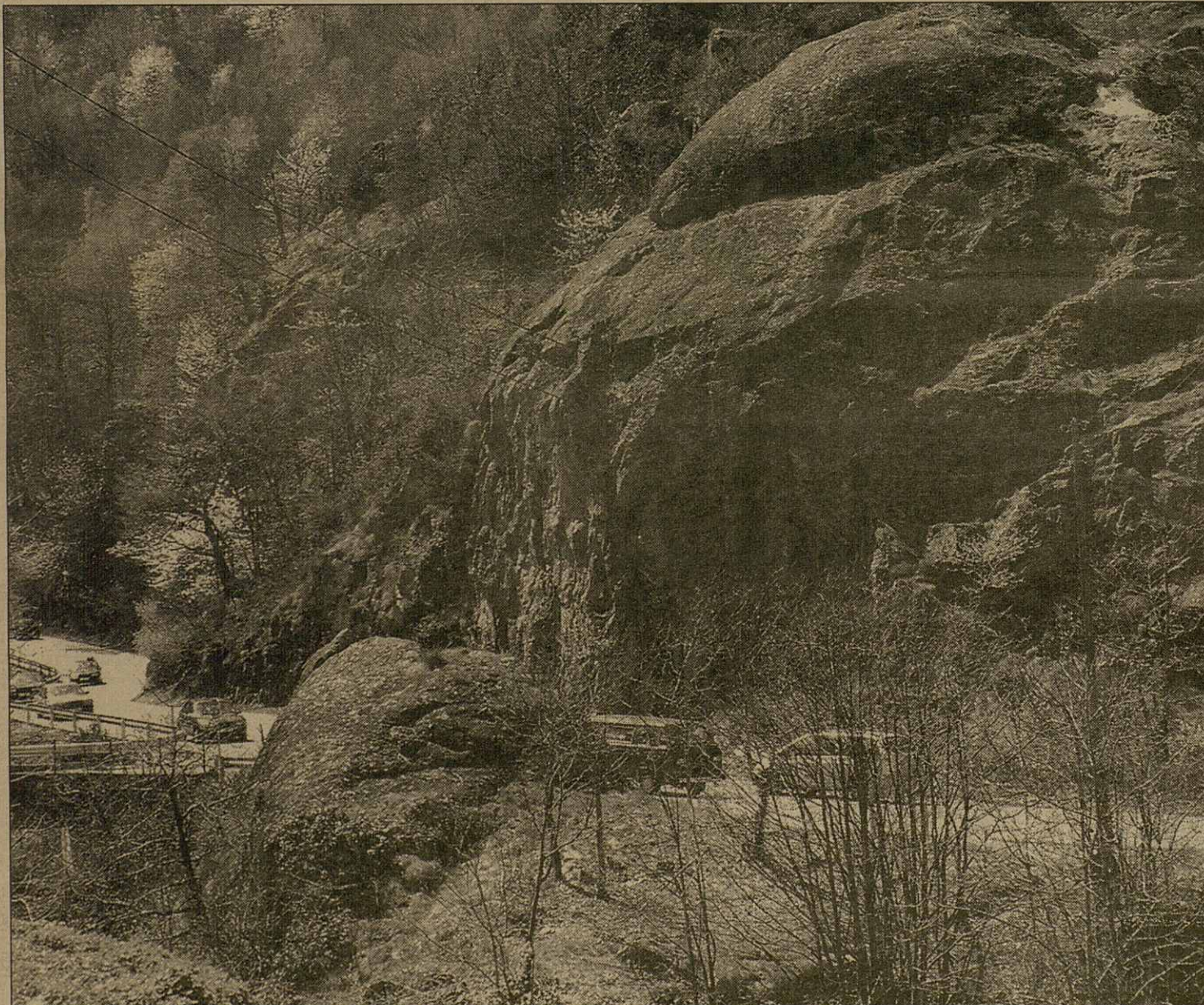
IV Eth Conselh Generau d'Aran, er Ajuntament de Naut Aran e era Entitat Menor de Tredòs signèren deluns passat un convèni de collaboracion en quau se contemple era financiacion mixta dera dusau fasa des òbres de milhora der accés ath pòble de Tredòs des dera comarcau 142.

Ei atau qu'eth Conselh pagarà sies milions de pessetes çò que supòse un 50% deth pressupòst, tres milions correràn a cargue der Ajuntament deth Naut Aran en tot qu'es tres milions restants, entà arribar as dotze que costaràn es trabalhs, les corbirà era Entitat Menor de Tredòs. Un viatge acabada aguesta dusau fasa encara s'aurà de hèr ua darrèra actuacion.

MIRALHEM-MOS

VIII Persutam en tèma der esquí ua setmana mès.

Eth dimenge 11 d'abriu se celebre eth Memoriau Pau Bravo en aonor tà un des fundadors e possessaires dera actuau Escòla d'Esquí dera Val d'Aran, era prumèra institucion dedicada ar ensenhament der esquí en Aran jos era empara dera Federación Española de Esquí, e coma part deth projècte dera empresa empossadora dera estacion d'iuèrn, TEVASA (Telecables Valle de Arán SA). Ei aguest Memoriau ua competicion festiua entre professors dera Escòla e familhars d'aguesti que servís d'acte de barrament dera sason d'esquí en Baqueira e, ath madeish temps, coma aumenatge tad aquera gent, e tà un des sòns emprinciadors en particular, que hec possible mèter en marcha çò qu'ara ei era garia des ueus d'òr aranesa.

SILVIA PUERTOLAS

Eth projècte originau contemplaue eth bastiment d'un tunèl

ASSAMBLEA GENERAU "TUCA DUBÈRTA"

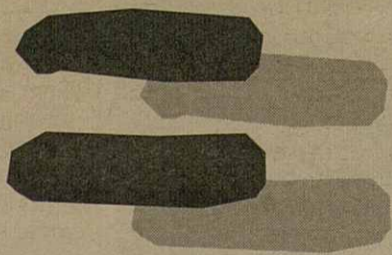
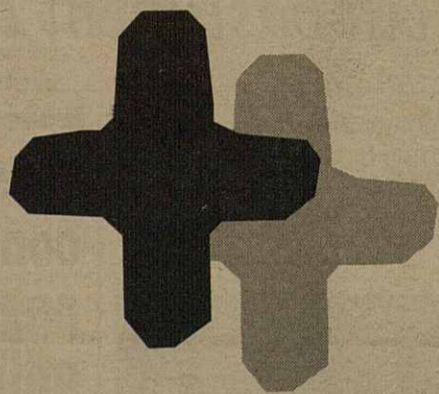
DIA: Dimèrcles, 14.
ORA: Tàs 10 dera net.
LÒC: En cine de Vielha.

DUBÈRTA ENTÀ TOTI ES VESINS DERA VAL D'ARAN

SE TRACTARÀ: - Gestions amiades a tèrme
- Informacion sus er estat en que se trape eth procès de reobertura dera estacion d'esquí.

Estrees teatre
Descompdes
Partits Barça
Pròves de motor
Presents
Viatges
Exposicions
Concèrts

Subscriue-te ar AVUI.

Me voi subscriuer ar AVUI

Nòm e cognòms: ..... Telefon: .....
 Demorança: ..... Num: ..... Pis: .....
 Poblacion: ..... Codi postau: .....
 Província: ..... Data de neishença: .....

Assenhale damb (x) era modalitat de pagament que s'estime més.

- Talon
- Rebut peth banc o caisha d'estauvis

Entitat (Banc / Caisha): .....
 Agència: .....
 Cde. corrent o libreta: .....

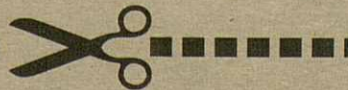
Entitat: [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
 Agència: [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
 Digit Contróu: [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]
 Num. compde: [ ]

- Tarjeta de credit
- Visa   Master Card   American Express

Num. tarjeta: [ ]
 Data caducitat: .....
 Nòm deth titular: .....

- Periodicitat de pagament:**
- Trimesadèr: 12.700 ptes.
  - Cada sies mesi: 24.300 ptes.
  - Annau: 46.500 ptes.

Signatura

Envie aguesta huelheta tath diari **AVUI**, Consell de Cent, 425, 4a planta, 08009 Barcelona. Ref. *Nous subscriptors*. O tath fax: 93 316 39 15

Si desire més informacion, truque sense compromís tath tel. 93 316 39 14 Departament de Subscripcions.

AVUI

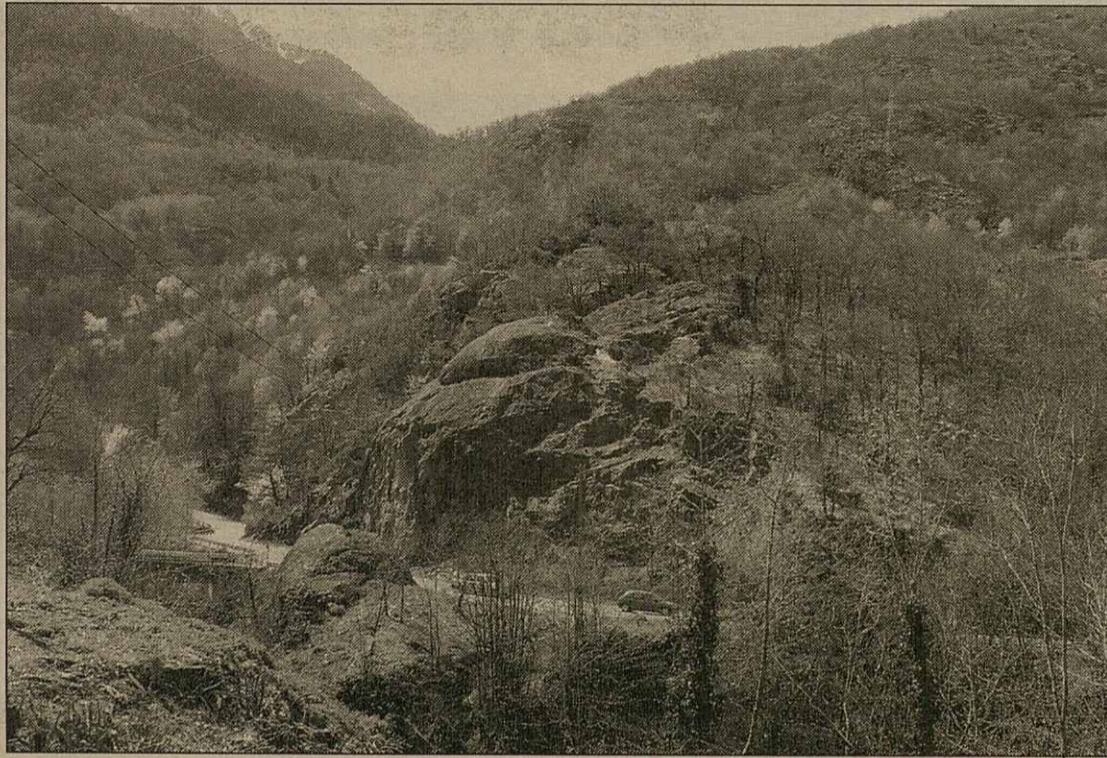
Bossòst presentarà deluns eth nau projècte dera N-230 ara nautada deth pònt de Hèr

Era naua propòsta passe per melhorar aguest tram de carretèra en tot substituir eth bastiment d'un tunèl per ua rècta descubèrta

Silvia Puértolas
BOSSÒST

Er Ajuntament de Bossòst s'amassarà et pròplèu deluns dia 12 en session plenària entà sosmèter a votacion era modificacion, presentada ath Ministèri de Foment, sus eth projècte originau entara supresion deth marrèc dera N-230 ara nauada deth pònt de Hèr.

Atau ac anonciaue eth còsso der Ajuntament de Bossòst, Maximo R. Rodríguez dempús d'estudiar era possibilitat de cambiar eth projècte iniciau, que contemplaue era bastida d'un tunèl de dus cents dètz mètres de longada jos eth nòm de Es Bòrdes-Bossòst, pr'amor der impacte mieambientau qu'auesse pogut provocar eth son bastiment damb es voladures que calie hèr entà poder executar era òbra. Aquest prumèr projècte, que ja auie gessut a subasta, es òbres deth quau èren a punt de començar, demore atau arturat en tot que s'a vist modificat per un de nauèth.

S'a modificat eth projècte originau en tot suprimir eth tunèl previst

Aquest darrèr passarie ara per deishar era carretèra totaument descubèrta en tot desplaçar eth traçat substi-

tuint era corba per ua rècta. Er actuaü projècte deisharà aguest tram retirat deth recorrut der arriu Garona en

tot quedar practicament as pès dera montanha deth Portilhon. Eth tram de N-230 que variarà anarà des deth pònt de Hèr enquia apruprètz ara nautada deth camping Era Lana.

Entà amiar entà dauant era sua execucion s'auràn de expropiar quauquì prats de propietat privada.

Eth pressupòst destinat entad aguesta intervencion serà eth madeish qu'eth que s'auie previst entath bastiment deth tunèl, uns tres cents milions de pessetes. Eth nau traçat aurà dues vies de circulacion e ua pendent de desnivèu deth 5%.

Un viatge sigue presentada eth deluns en session plenària aguesta modificacion, gesserà a exposicion publica e tot seguit s'adjudicaràn es òbres.

Es trabalhs ei previst que comencen eth pròplèu mes de seteme encara qu'eth nau tram poirie entrar en foncionament entà començaments der an que veng.

Segontes anonciaue eth

còsso M.R. Rodríguez: "eth marrèc deth pònt de Hèr mos preocupaue especiaument pr'amor deth transit de camions que cada dia circule per aguest punt de carretèra, ath delà de tractà-se d'ua corba ena quau ja i an morit tres personas d'accident de circulacion".

Ei justament en aguest punt a on se trape era entrada d'accès entara zòna coneishuda coma Camon. En aguest sentit Rodríguez auançaue que "se i poirà accedir igualment damb ua entrada que demorarà dubèrta entàs vesins qu'abiten per aquera part deth pòble".

Ua auta des demanes que s'a hèt ath Ministèri de Foment des der Ajuntament a estat que, ua part dera inversion destinada tath nau projècte s'amie entara millhora dera entrada de Bossòst. En aguest sentit ja s'a auançat qu'es intencions des der Ajuntament passen peth bastiment d'ua rotonda qu'obligarie a redusir era velocitat des coches qu'entren en nucli, ath delà dera instalacion de semafors. Er Ajuntament ac a proposat dat qu'eth còst economic ath finau dera execucion deth nau projècte poirie èster per dejòs deth pressupòst contemplat en un començament entath bastiment deth tunèl.

Er Ajuntament tanben a sollicitat a Foment qu'era senhalizacion de trafic se place en limit dera entrada deth municipi e non pas com ei ara, laguens deth casc urban.

Per ua auta part, eth consistòri contunhe damb es sues relacions d'ambit internacionau. Un representant der Ajuntament se desplaçarà entà Madrid eth pròplèu 20 d'abriu entà prèner part ena celebracion deth 51 aniversari dera independència d'Israèl prevista ena Embaishada d'aguest país.

En aguest punt i an perdut era vida tres personas enes darrèr ans

CATALUNYA
RÀDIO

NAUT ARAN 98.4 BAISH ARAN 98.0

catalunya
informació

NAUT ARAN* 98.4 BAISH ARAN* 98.0

CATALUNYA
MÚSICA

NAUT ARAN 98.4 BAISH ARAN 98.0

* En desconexion entà era Val d'Aran programa MEDDIA ARANÉS de: 12 a 13 ores e de 19 a 20 ores.

La Setmana

B. p. 86 — 64230 LESCAR
Telefòne : 05 59 68 66 79
Telecopia : 05 59 68 67 17

Setmanèr occitan d'informacions publicat per la
S. C. O. P. — S. A. R. L. VISTEDIT
Las Campanhas 64150 SEUVALADA

Director de la publicacion : David Grosclaude

Conselh e Naut Aran acòrden pagar amassa era milhora der accès ath pòble de Tredòs

Redaccion
VIELHA

ETH Conselh Generau d'Aran, er Ajuntament de Naut Aran e era Entitat Menor de Tredòs signèren deluns un convèni de collaboracion en quau se contemple era financiacion conjunta dera dusau fasa des òbres de milhora der accès ath pòble de Tredòs des dera comarcau 142.

En aguest acòrd se prevé qu'es despenes de finançament dera madeisha siguen pagades en un cinquanta per cent per part deth govèrn aranés en tot qu'er Ajuntament de Naut Aran e era Entitat Menor de Tredòs se haràn cargue der aute cinquanta per cent. En aguest sentit eth Conselh pagarà sies milions de pessetes, tres er Ajuntament de Naut Aran e tres milions Tredòs, en tot corbir atau es dotze milions que costarà executar es trabalhs.

Es òbres, que començaràn ben lèu, consistiràn en bastiment d'un mur de contengida de 120 mètres de longada damb ua amplada d'entre 1.80 mètres e 4.40 mètres e quate accèssi as finques colindantes. Aguesti accèssi permetèràn dar entrada as finques particulars de vesins deth pòble que, per ua auta part, s'an comprometé a cedir un tròc de terren dera sua propietat entà executar era milhora.

Eth nau accès a Tredòs, un

viatge acabadi es trabalhs, passarà a uer ua amplada de dètz mètres e mieu laquens de quaus s'includirà ua vòra entà pas de pietons de 1,75

Aran. Er elevat còst que comporta auer de bastir murs d'entencuer, susètèc alavetz auer de postposar es trabalhs en dues fases posteriorio

ja se trabalhe ena redaccion deth projecte definitiu.

Aguesta tresau fasa consistirà en bastiment de 100 mètres mès de mur de conten-

G. Barrera, V. León e A. España ena signatura deth convèni de Tredòs.

mètres d'ample que se harà en marge dret der accès.

Cau rebrembar qu'en ua prumèra fasa, ara hè sies ans, s'invertiren trenta sies milions de pessetes per part der Ajuntament de Naut

res que son es que ara se pretenen acabar.

Un viatge executada aguesta dusau fasa, acordada entre Conselh e Naut Aran, encara demorarà pendent ua tresau. En aguest sentit cau d'ider que

cion entà dar per acabat finaument aguest accès de Tredòs.

Totun, es vesins deth pòble non auràn de demorar sies ans mès entà veir acabat eth pas, dat qu'aguesta tresau fasa

se vò començar tan lèu que s'age acabat era dusau. Segon-tes auançaue eth Sindic Carlos Barrera: "es despenes dera madeisha correràn a cargue deth Conselh Generau en un cent per cent".

Rocòdrom tot er an

Per ua auta part, eth Conselh Generau d'Aran signèc dimars un convèni de collaboracion damb un collectiu de joeni qu'an format un grop d'entrenament d'escalada.

En aguest sentit eth Conselh Generau a era intencion de balhar supòrt as activitats qu'organisen dat que, segon-tes Barrera: "s'enten que des dera maxima institucion s'a de sajar de colaborar en iniciatives esportives e ara ora de preparacion fisica entàs joeni".

Era prumèra inversion que se harà, per part deth govèrn aranés, passe per destinar ua subvencion de dues centes cinquanta mil pessetes entad aguest collectiu entà que poguen cromprar materiau que s'installarà en un rocòdrom qu'abilitaràn entà entrenà-se.

Barrera hige: "Aguest ei un pas de formacion prèvia que dempús poirà èster profitat pes joeni que decidisquen entrar a formar part dera futura Escòla de Montanha".

Aguest collectiu que ja compde damb eth supòrt d'uns trenta joeni aranés vò optimisar ath maxim eth rocòdrom, plaçat en un locau de Vielha propietat der ajuntament deth caplòc aranés. Es installacions, completament condicionades, serviràn sus-tot entà sasons de mau temps en qué es gessudes entara montanha non se pòden hèr e contunhar atau damb era sua preparacion fisica.

telefonos d'interès generau

973 64 18 01	Conselh Generau d'Aran	Çò de Saforcada	(25530 Vielha)	973 64 57 26	Infor. torisme Salaridú	Balmes, 2	(25598 Salaridú)
				973 64 16 12	Infor. torisme Arties	Pi. Urtan, 26	(25599 Arties)
				973 64 01 10	Infor. torisme Vielha	Sarriulera, 5	(25530 Vielha)
973 64 18 15	Musèu Val d'Aran	Major, 36	(25530 Vielha)	973 64 82 07	Infor. torisme Bossòst	Eduardo Aunós, s/n	(25550 Bossòst)
973 64 18 15	Ecomusèu de Vilamòs	Major, s/n	(25551 Vilamòs)	973 64 73 03	Infor. torisme Les	Pi. der Ajuntament, s/n	(25540 Les)
973 64 18 15	Musèu S. Joan d'Arties	Ctra. Baquèira, s/n	(25599 Arties)	973 64 44 55	Infor. Baquèira Beret	Nucleu Baquèira, s/n	(25598 Baquèira)
973 64 25 69	Archiu Istoric Generau d'Aran	Major, s/n	(25537 Arròs)	973 64 09 79	Gen. Iniciatives Toristiques	Avda. Castièro, 15	(25530 Vielha)
973 64 00 80	Pompiera Val d'Aran	Ctra. Nacionau, 230	(25530 Vielha)	973 64 12 91	Parròquia de Salaridú	Sant Andréu, 1	(25598 Salaridú)
				973 64 00 21	Parròquia de Vielha	Pas d'Arrò, 8	(25530 Vielha)
				973 64 82 53	Parròquia de Bossòst	Major, 31	(25550 Bossòst)
				973 64 81 05	Parròquia de Les	Pi. dera Glèisa, s/n	(25540 Les)
973 64 00 04	Espitau Val d'Aran	Espitau, 5	(25530 Vielha)				
973 64 82 29	Dispensari medicau - Les	Pi. dera Glèisa, s/n	(25540 Les)				
973 64 82 11	Dispensari medicau - Bossòst	Sorieus, s/n	(25550 Bossòst)				
973 64 44 62	Farmàcia Palà - Baquèira	Edif. Campalías, s/	(25598 Baquèira)	973 64 01 95	Parada de taxis (Vielha)	Pi. Sant Antoni, s/n	(25530 Vielha)
973 64 43 46	Farmàcia Palà - Arties	Ctra. deth Pòrt, s/n	(25599 Arties)	932 65 6592	Coches de linha		
973 64 23 46	Farmàcia Català - Vielha	Avda. Pas d'Arrò, s/n	(25530 Vielha)	906 33 00 03	Informacion meteorologica		
973 64 25 85	Farmàcia Palà - Vielha	Sentin, 1	(25530 Vielha)	900 12 35 05	Informacion carretères		
973 64 20 39	Farmàcia Moralejo - Bòrdes	Antecada, s/n	(25551 Es Bòrdes)				
973 64 82 07	Farmàcia Almansa - Bossòst	Eduardo Aunós, s/n	(25550 Bossòst)	973 64 72 32	Deportur	Sant Ròc	(25550 Bossòst)
973 64 72 44	Farmàcia Almansa - Les	Querimònia, 3	(25540 Les)	973 64 24 44	Camins des Pirinèus	Pas d'Arrò Baishi, s/n	(25530 Vielha)
				973 64 08 88	Escòla d'Equitacion	Ctra. França, s/n	(25530 Vielha)
				973 64 28 64	Palai de Geu	Eth Solan, s/n	(25530 Vielha)
				973 64 81 57	Complexè esportiu Bossòst	Era Lana, s/n	(25550 Bossòst)
973 64 20 44	Mòssos d'esquadra	Edif. Tressens baish	(25539 Betren)				
973 64 80 14	Comissaria - Les	Ctra. de França, s/n	(25540 Les)				
973 64 52 77	Guàrdia Civil - Baquèira	Parcatge Baquèira, s/n	(25598 Baquèira)				
973 64 00 05	Guàrdia Civil - Vielha	Montcorbison, s/n	(25530 Vielha)				
973 64 81 77	Guàrdia Civil - Bossòst	Sorieus, s/n	(25550 Bossòst)	973 64 20 88	Gasolinèra - Vielha	Ctra. deth Tunel, s/n	(25530 Vielha)
973 64 72 29	Trafic - Bossòst	Sorieus, s/n	(25550 Bossòst)	973 64 72 91	Gasolinèra - Era Bordeta	Ctra. N-230, s/n	(25551 Era Bordeta)
973 64 01 75	Casèrna militar - Vielha	Pas d'Arrò, s/n	(25530 Vielha)	973 64 71 00	Gasolinèra - Pontaut	Ctra. N-230, s/n	(25549 Pontaut)

Se premanís era dusau concentracion de mòtos "Freedom Biker"

Redaccion
VIELHA

Era tot just creada Associacion motèra, Halcones d'Aran, ja premanís entara pròplèu dimenjada deth 22 e 23 de mai, en camping Forcanada dera Bordeta, era dusau concentracion de mòtos "Freedom Biker".

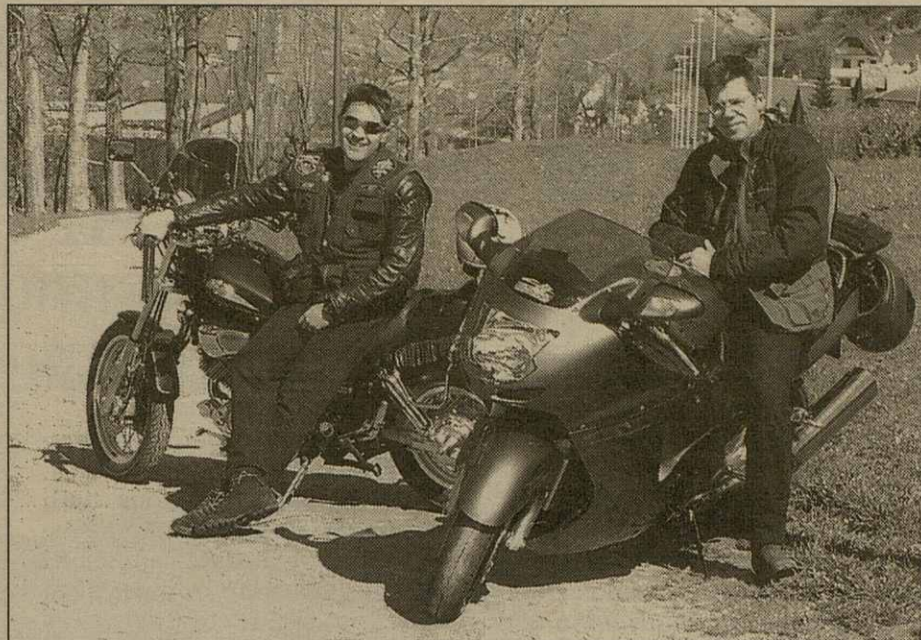
Aguesta associacion, qu'ara hè lèu un mes e mieï que s'a constituït e que compde damb setze associats aimants des mòtos, a premanit un bon programa entà enguan que se daurirà eth madeish dissabte damb dinar, sopar e vrespalh tà toti es inscrits, aguest darrèr pagat per ajuntament deth Naut Aran. Eth madeish ser, es que vagen entara concentracion, poiràn gaudir d'un concèrt de

musica country en poliesportiu de Les, damb era colaboracion der ajuntament d'aguest municipi.

Eth consistòri de Vielha-Mijaran tanben a volut colaborar ena dusau trobada "Freedom Biker" dat que convidarà as concentrats ar esdejuar que se harà ena plaça deth caplòc aranés eth dimenge 23.

Era associacion motèra, a organizat diuèrsi actes d'entreteniment pendent es dus dies que dure era concentracion coma un concors de transformacion de mòtos.

A mès ja an facilitat un numerò de telefon de contacte entà toti aqueri que se i volguen inscriuer en tot trucar tath 649.90.82.24. Eth president de Halcones d'Aran, David Solloso,

SILVIA PUERTOLAS

President e vicepresident dera naua associacion

que siguec qui s'encuedèc d'organisar era edicion d'est'an passat anonciaue qué: "es intencions entà enguan passen per duplicar era assisténcia dera anterior edicion". Eth

prètz, entàs que volguen préner part ena concentracion, ei de 999 pessetes. Cau dèder qu'aguesta associacion ja compde damb ua delegacion en Barcelona.

• ESPÒRTS •

FÓTBOL

U.D. BOSSÒST

"Première Division Poule A" Liga Francesa

Auè dissabte, tàs 20:30 ores en camp deth Luchon.

Luchon - U.D. Bossòst

A.R. LES

Coupe Amitié

A.R. Les 3 - Pointis Riv. 1

"Promotion Poule A" Liga Francesa

Demana dimenge, tàs 15:00 ores

en camp deth Les.

A.R. Les - Boussan

F.C. VIELHA

"2e Division Poule B" Liga Francesa

Demana dimenge, tàs 15:00 ores

en camp deth Vielha.

F.C. Vielha - Labarthe Riv.

ESCÒLA DE FÓTBOL

(Categoria mens 11) Liga Francesa

Esc. de Fútbol 6 - I. en d'Odon 5

Auè dissabte, tàs 15:00

ores en camp deth Cierp.

Cierp - Esc. de Fútbol

(-11)

(Categoria mens 13) Liga Francesa

Era categoria de mens 13

descansarà aguesta dimenjada

(-13)

(Categoria mens 15) Liga Francesa

Auè dissabte, tàs 15:00 ores en camp deth Vielha

Esc. de Fútbol - St. Gaudens I

(-15)

(Categoria mens 17) Liga Francesa

Demana dimenge, tàs 10:00

ores en camp deth Vielha.

Esc. de Fútbol - Plaine de Riv.

(-17)

ESQUÍ AUPIN

BAQUEIRA/BERET

Un grop de setze monitors dera estacion francesa de Coterets visitauen era passada setmana era estacion de esquí de Baqueira Beret e era Escòla Espanhòla d'Esquí entà conèisher de pròp es installacions.

Es anfitrions, pendent aguesta visita des monitors francesi, sigueren es madeishi monitors dera escòla aranesa que receberen es convidats ena cota 1.800 dera estacion.

Aguestes visites non son guaire freqüentes en plena sason d'iuèrn degut ar excessiu trabalh qu'an es monitors de totes es estacions, mès tostemp s'acostume a profitar entà hèr quauqua gessuda en temporada que non i a plan tanta demana de personau e poder atau anar a visitar d'audi complexès d'iuèrn.

Sens dubte era proximitat entre ues estacions e ues autes mèrque era bona relacion ara ora de mantier con-

tactes professionaus. Aguest ei eth cas dera estacion d'esquí de Super Bagnères plaçada en Luishon a on era tardor passada ua representacion de monitors der Escòla de Baqueira visitèren es installacions.

Ans entà darrèr ne hegen ues autes gessudes de mès longues, per çò que tanh a distàncies, coma es freqüentes visites ara estacion italiana de Cervinia a on es monitors d'aciu participauen ena tradicionau carrèra d'Azzurrissimo.

Representacion des monitors de Coterets

ARCHIU

FÓTBOL SALA

21^{au} Jornada Liga Temps Liure

PUJOLO - ARTIES "X"
ESTRELLA DAMM - ESCÒLA
TOTO'S - CASH ARAN
TOBECO - CONS.AMIELL
CODINA - ARTIES
CAEI-TOYOTA - OSSI D'ARAN

Pròplèu 22 d'abriu

ESCÒLA - PUJOLO
CASH ARAN - ESTRELLA DAMM
CONT.AMIELL - TOTO'S
ARTIES - TOBECO
OSSI D'ARAN - CODINA
ARTIES "X" - CAEI - TOYOTA

Dempús deth parentèsi des vacances de Setmana Santa tornen a començar es partits dera Liga de Fótbol Sala que se jogaràn en Poliesportiu de Vielha.

bramau

ARAN 2050

Qu'era societat a cambiat mès enes darrèrs cinquanta ans qu'en tota era sua existéncia anteriora ei comprobable e ac auem entenut a d'ider molti viatges. Per extension, enes pròplèus cinquanta ans, eth cambi serà immens. Era revista "Pyrénées magazine" a dedicat eth sòn darrèr numerò a projectar coma seràn es Pirenèus laguens de cinquanta ans. "Destination 2050" se titule eth monografic. Ei ua elucubracion damb base enes projectes e realitats actuaus en tot hè-i a incidir es aspèctes estructuraus e politics que i pòden influir. Eth dossièr tot just parle de coma serà era Val d'Aran en 2050 e deth sòn papèr important ena vertebracion pirenenca. Ei ua prospectiva hèta per francesi e des de França...e me platz d'imaginar damb eth fonament deth dossièr ua interpretacion dera Val d'Aran 2050.

Laguens de cinquanta ans era Val d'Aran vuerà exclusivaments deth torisme; ua autopista des d'Organhà (que comunicarà damb ua auta autopista Lhèida-Andorra) passarà peth tunèl dera Bonaigua enquia Bossòst, per tot eth solan de Vielha; des de Bossòst s'adreçarà enquia Luishon e Lannezezan. De Barcelona tà Vielha se i anarà en dues ores e mieja. Ena Val d'Aran ua autopista elevada respectarà es espacis ambientaus. Eth problèma deth trafic des camions s'aurà acabat; eth transport de marchandises se canalizarà per

sistèmes multimodaus (autopistes damb tunèls damb transport per ralh,...

Era estacion d'esquí Baquèira-Beret seguirà en foncionament. Moltes des actuaus estacions deth Pirenèu (en concret dètz-e-sèt) barraràn per manca de condicions e sonque subsistiràn es que s'agen adaptat as nau tempsi e es qu'agen invertit en nhèu artificial, donques qu'es condicions climatiques deth futur hèn que, a causa der increment dera temperatura, era nhèu naturau se desplaça tà còtes mès nautes. Baquèira aurà hèt adaptacions e aufrirà nhèu artificial o moqueta sintetica esquiable inclús en plen ostiu.

Tota era Val d'Aran formarà part deth Parc Europèu des Pirenèus, zòna destacada en centre dera cadia de montanhes que gaudirà de proteccions institucionaus europèes e internacionaus. Eth interès toristic produsirà, a nivèu arquitectonic e museistic, que bèth pòble se transforme en un ecomusèu damb adaptacions medievas ath torn dera gleisa romànica.

Es centraus eoliques e idrauliques se revitalizaràn entà generar energia. Es moviments politics reclamaràn eth possament d'un turbotrèn que conècte Barcelona-Vielha en ua ora e mieja de viatge.

Eth cambiament dera temperatura (en plen mes d'agost serà normal auer 40 grads ena ombra) ocasionarà un procès de transforma-

cion dera flòra aranesa. Es olivèrs e d'aures espècies mediterranèes començaràn a vedé-se pera Val d'Aran. Es ostius seràn secs e es perills de huec enes bòsqui seràn importants. Era prevision e es sistèmes de contròtle seràn mès qualitatius. Fòrça glacèras auràn desapareishut en tot convertí-se en lacs.

Laguens d'ua distribucion tematica deth Pirenèu, era Val d'Aran formarà part dera zòna der os. Existirà ath torn de quaranta ossi que poderàn èster observables sense apropà-se massa o per miei de pasarèlles de veire antitrincament que permetèràn ara gent veir eth miei der os sense cap de perill.

Es lops tornaràn a existir enes Pirenèus e abondaràn es isards e es cabiròus. Era caça deth sanglièr se potenciarà e facilitarà. Era caça des autes espècies serà sosmetuda a un rigorós contròtle e a ua fòrta limitacion.

Existirà refugis damb totes es comoditats en fòrça endrets plaçats entath desenvolopament der excursionisme dirigit e controlat. Es refugis de construccion tradicional se conservaràn coma pèces de musèu mieiambientau, e se poderàn emplegar coma centres de repòs damb totes es comoditats e damb es peculiaritats tradicionaus (un òme vestit de pastor, oelhes ath torn dera cabana en tot pèisher, arnesi entà hèr eth trebalh deth camp...).

Era tèrra e eth bestiar se trebalharàn sonque coma mesura de

proteccion paisatgistica e ambientau. Grani dirigibles, non-contaminants, subvolaràn Aran en tot aufrir panoramiques precioses entàs toristes. Ath cap des mès nautes montanhes, entre es nhèus, absolutaments solitaris, i auràn autèls de descans e de relax.

Eth paisatge e era montanha seràn objècte de proteccion des administracions. Era Val d'Aran, coma d'auit parçans pirenenics, serà un centre armonisat entara recreacion des "urbanites" (abitants des ciutats). Se cuedaràn es aspèctes identitaris, tant es culturaus coma es ambientaus.

Er an 2050 Catalonha (damb era Val d'Aran) e Euskadi seràn estats independents. Segontes "Pyrénées magazine" cap bocin de territòri francés aurà artenhut aguesta situacion, tot e que s'aurà auançat enes proteccions des minories (personaments creigui en un futur melhor entà Occitània).

Ena Val d'Aran se seguirà parlant e emplegant er aranés; era lengua pròpia serà valorada coma un ben patrimoniu e ambientau preciable e serà fòrça protegida. Saber aranés serà considerat un merit important.

Ac voi creir atau,...., e senon laguens de cinquanta ans ne parlarè!

Jusèp Loís Sans Socasau
Institut d'Estudis Occitans - Aran
jsans1@pie.xtec.es

Comencen es òbres der equipament culturau en campanau de Salardú

Redaccion
VIELHA

Eth pròplèu deluns se meteràn en marcha es òbres d'adequacion der equipament culturau en campanau de Sant Andreu de Salardú.

Eth nau equipament servirà entà dinamisar e recuperar era part dera glèisa coneishuda coma "cloquèr" basicament coma sala d'exposicions e conferéncias.

Era originalitat dera part baisha deth campanau, qu'ei çò que se vò recuperar, compe damb uns cinc mètres de diamètre e se consèrve ua estructura arquitectonica en forma de cupula que date deth sègle XVI.

Era adequacion dera madeisha passarà per netejar, sanejar e perbocar eth sòn interior degut a que se trape fòrça shaumat per us que temps entà darrèr se li auie

dat (preson, lòc d'amassades, eca.) Pendent es dies que duren es òbres es operaris auràn de trabalhar a temperatures superiors a cinc grads entara corrècta aplicacion des materiaus que se i emplegaràn. Entà mantier aguesta temperatura, sustot peth ser, se plaçaràn calefactors ath laguens deth "cloquèr".

Entà condicionar er interior se harà ua inversion d'uns dus milions sèt centes mil pessetes que pagaràn eth Conselh Generau e er ajuntament de Naut Aran.

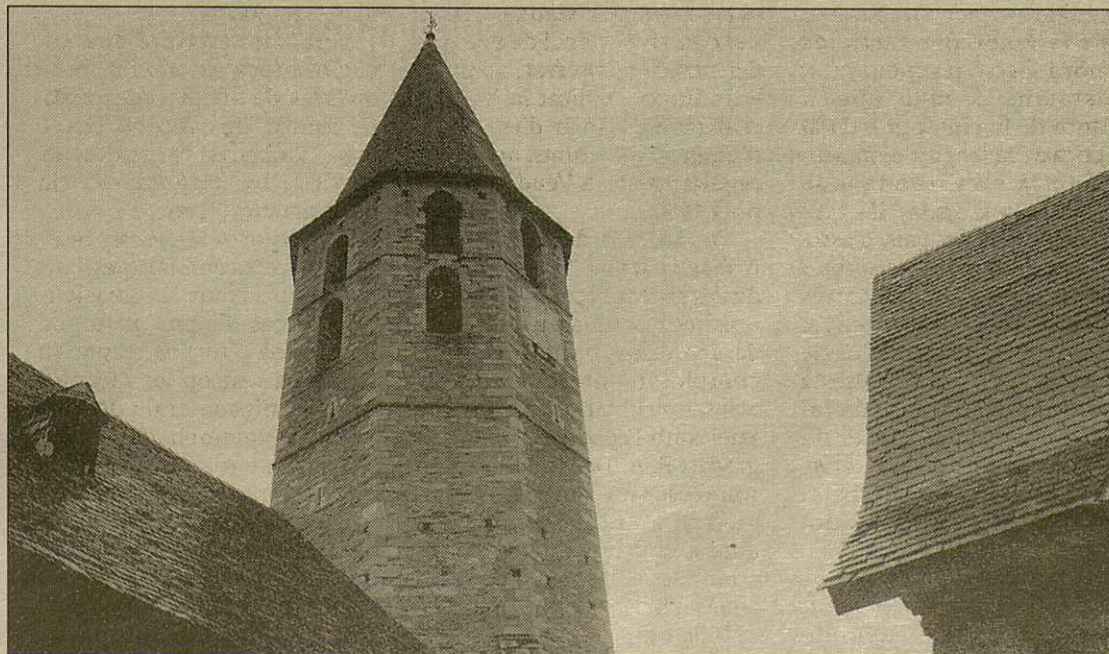
Un viatge sigue hèta era recuperacion d'aguest espaci se daràn practicament per acabats es trabalhs de restauracion e conservacion en Sant Andreu de Salardú. Rebrebem qu'enes darrèrs ans fòrça an estat es actuacions amia-des a tèrme en tot descurbir es pintures deth sègle XVI que se trapauen cubèrtes per ua cocha ena part deth pres-

bitèri, era restauracion der interior deth temple e era portalada, ath delà de recu-

perà-se eth Crist Romanic.

Era data mercada entà inaugurar er equipament cul-

turau serà eth pròplèu 1 de mai en tot coincidir damb era hèsta Major de Salardú. Coma acte inaugurau s'a previst hèr ua exposicion a on se poirà veir de pròp tot eth procès (plans, fotografies...) que s'a seguit entara recuperacion des pintures descubèrtes en presbitèri der interior dera glèisa.

Era prumèra exposicion ei prevista entara hèsta Major de Salardú

SILVIA PUÉRTOLAS

Garona enjós

Ajudas occitanas, marginalas

David Grosclaude
LESCAR

Quauques progrès en los budgets regionals per la lenga occitana mas sèm en dejós de las esperanças nascudas de las intencions electoralas. Las somas consacradas a la cultura occitana demòran de tot biais marginalas dins lo budgets globals.

Coneissèm ara los budgets regionals per 1999 e las decisions presas en matèria de lenga e cultura occitanas. En Miegjorn Pirenèus las anónias publicas feitas pel president de la comission cultura seràn pas concretizadas. Se parlèt de dobrar la soma e donc de passar de 3 milions de francs a 6 milions. En realitat la creissença serà mens importanta. De 3 milions passarà a 4 milions. La diferéncia entre l'anóncia e la realitat fa que los qu'avián depausat dossièrs e projectes seràn benlèu pas tots ajudats. Mas sabèm que la pression suls politics foguèt fòrta. I aguèsse avut un milion de mai sens aquela pression?

De tota faison sèm en dejós de las declaracions d'intencion feitas pendent la campanha electorala de 1998 pel novèl president Martin Malvy.

Lo milion de francs mai serà consacrat primièr a l'ensenhament (ajuda a las

calandretas, a las publicacions) amb per exemple la creacion d'un Centre de Resorças qui serà situat carrièra del Taur a Tolosa. Es lo frut d'una convencion signada entre la Region, lo Rectorat e l'Universitat. Senhalem tanben la convencion Ador-Garona signada recentament entre los araneses, los ensenhants de Bigòrra e la Region per la produccion de material pedagogic.

En Aquitània, lo president Rousset a mes en plaça una politica d'austeritat budgetària. Las lengas de la region (occitan e basc) se deurián partatjar la soma de 3,5 milions de francs. Es un començament segur mas correspond pas a las esperanças ni benlèu als espèrs del quite vice-president encarregat de la cultura René Ricarrère. Sus la question lingüística, una partida de l'esquèrra d'Aquitània a pas encara las idèas plan claras.

En mai es pas totjorn aisit de comparar d'una annada a l'autra. Lo contengut de çò qu'es finançat sus tal o tala linha budgetària es pas totjorn clar. Per 1999, l'Aquitània a nomat aquela linha budgetària "Identitats e modernitat". Se parla d'ajudar en prioritat çò que pertòca l'ensenhament, la television e las produccions culturals. Mas que son tres milions de francs sus un bud-

get global de 3 miliards?

En Lengadòc Rosselhon lo budget deu demorar çò qu'era l'an passat. Amb lo budget de foncionament del CIRDOC, lo Centre Interregional de Documentacion Occitana de Besièrs serem a un pauc mei de 10 milions de francs. Lo CIRDOC deu obrir oficialament lo 26 de junh. Emplega 7 personas que son pagadas per la Region e per la vila de Besièrs. Es la Region Lengadòc Rosselhon que demora la primièra per l'ajuda a la cultura occitana e catalana.

Mission en provença

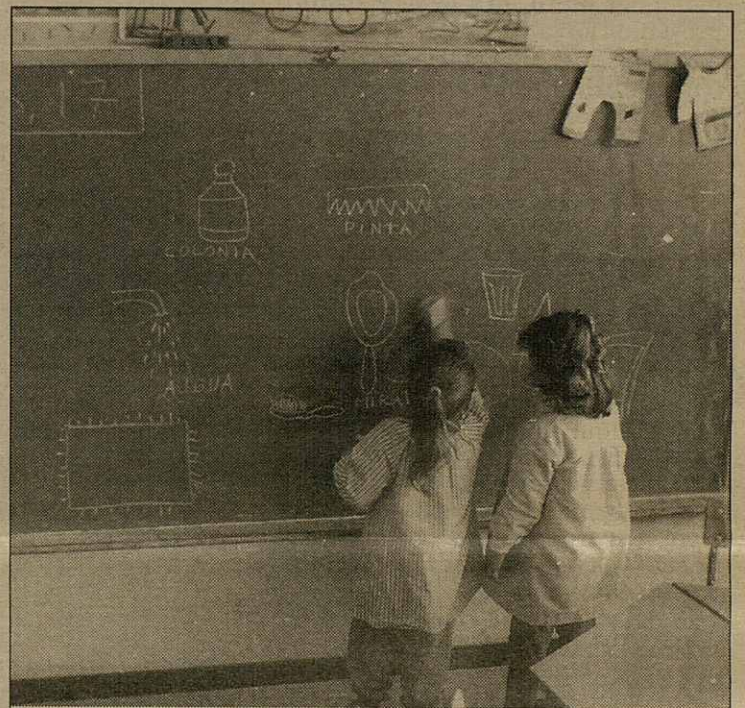
Per la Provença sabèm que F. Langevin, universitari, èra encarregat pel president Vauzelle d'una mission per estudiar una politica en favor de la lenga e de la cultura d'Òc. Christian Martin lo president de la comission cultura a anonciat 7 milions de francs mas sabèm pas se tot serà autreat a accions directament ligadas a la lenga. Los servicis culturals espèran la remesa del rapòrt de F. Langevin e, aprèp, las decisions definitivas seràn presas.

Sembla que i aurà un progrès comparat amb la situacion de las annadas passadas, mas sèm, coma o dison mai d'un observator provençal, plan en dejós de l'engatjament pres per totes los grops politics (manca lo

FN) en decembre de 1997 e qu'era d'arribar a 17 milions de francs. Enfin remarcam en Miegjorn Pirenèus e en Provença una creissença fòrta dels budgets culturaus globals. La part acordada a la cultura occitana demora a un nivèu bas: mensh de 5% del budget cultural. Es encara pauc de causa e pròva que la cultura francesa se pren encara la mai granda partida de la moneda publica. En Lemosin, la region mai pichona d'Occitània i a pas cap de linha bud-

getària per la cultura occitana mas i a quauques petitas subvencions acordadas a quauques associacions, coma l'IEO per exemple.

Mas la voluntat es de far quicòm de mai estructurat per l'an que ven. Se n'i parla e als servicis culturals òm ditz que la region vòl ajudar a la mesa en plaça d'activitats occitanas mai nombrosas. En Auvernia es la misèria quitament se la linha budgetària existís. Son 100.000 francs que son previstes çò qu'es res comparat amb l'ambicion granda de çò qu'es dit e anonciat dins lo rapòrt que crea aquel budget. La soma mesa a disposicion es derisòria.

Las somas per la cultura occitana, marginalas

Segon l'enquesta declarativa realizada l'an passat en Aquitània, l'occitan i es encara pro parlat e sustot plan comprés. Pasmens apareisson claras tanben de diferéncias de las prigondas entre cada departament de la region nòstra. Los departaments mai rurals coma Dordonha, Lanàs puèi Pirenèus Atlantics presentan de nivèls de practica e de competéncia lingüística dels interessants; al contrari dins sa capitala regionala, Bordèu, ausir la lenga per carrièras demòra fòrça excepcional e constatat a mai que a l'entorn de la ciutat granda la practica de la lenga a demesit.

Çaquela en Gironda e de còps dins la granda vila tanben, de monde del país, d'associacions, d'artistas contunhan de la far viure la lenga a través de manifestacions diversas. Un dels exemples màgers n'es de segur "La hestejada" d'Usèsta organizada cada annada (al mes d'agost sustot) per la "Companhiá Lubat de Gasconha", festenal gascon alternatiu dobèrt a las culturas del monde e a las arts en general.

Lo libre fòrça interessant qu'acaba de publicar Alan Viaut es un autre exemple d'aquela vida occitana de Gironda: "Ecrire pour parler

los Tradinaires, présentation d'une expérience d'écriture en occitan en Médoc".

Dins aquela poncha, nòrd de Bordèu, plantada entre boca de Garona e ocean, Medòc de vinhas e de pins, de riu e de mar, A. Viaut, cercaire del Centre Nacional de Recèrca Scientifica a observat, analizat e fin finala publicat lo trabalh realizat en talhièr d'escritura d'un grop de retirats, amassats regularament a Vendais dempuèi 1980.

Volián, a la debuta, tornar trobar la lenga "d'a'stat" es a dire d'autres còps, ligada a un univers quotidian a mand de desaparèisser o mai sovent ja completament desaparegut. S'amassavan sustot per parlar. Puèi amb l'ajuda del cantaire gascon P. A. Delbau comencèron d'escriure tanben. Decidiguèron alara d'escriure per aital archivar los diversos testimònis de lor passat dins aquesta lenga retrobada.

Dins un poèma d'una tradinaira: S. Allard, aital es declarat en tot parlar dels mots:

Los Tradinaires

M.A.Châteaureynaud

"Sauva-los, sauvam-los, escotam-los que criden,

Tiram-los dau hanis ant tombèren un jorn

E ant son mantinguts, redèvinem trobadors.

Lo harem tots amassa, quite a n'estar glorios".

Van alara escriure dins un occitan local de tèxtes fòrça diversos: de tèxtes tradicionals, de contes, de cançons, eca, e aprèp tanben de racontes etnografics ("los carbonèirs", "la talha dau bruc", etc.)

Tots aqueles tèxtes per èsser interessants semblan pas tant importants coma las creacions vertadièras d'aquel grop que en tot voler tornar trapar sa lenga e a l'encòp los racontes de transmission orala del passat, an finalament descobèrt l'escritura e totes las possibilitats d'expression dins aquesta lenga qu'an causit d'emplegar. Aital se tracha pas sonque d'una competéncia escricha aquesida en occitan mas se tracha mai d'una revelacion a eles meteisses del plaser e de la fòrça de l'escritura dins la

lenga qu'exprimis mièlhs lor pensada.

Se revelèron d'ara enlà de personalitats d'autors vertadièrs amb de creacions de tèxtes que mai d'un còp sortisson completament de las tematicas evocadas ja abans per abordar una vida vidanta personala e actuala o de problèmas umans mai generals, o encara qualques vegadas l'actualitat internacionala: "au so luvat", "Nosta torta Nhanqueta", "Adara n'i a pro" eca. Aquel talhièr d'escritura en occitan permetèt doncas, de mai del collectatge, una creacion contemporanèa en lenga nòstra per de gents qu'avián pas cap de practica d'escritura abans.

Personalament me sembla encara dels mai interessants lo fach de saber que la part màger dels Tradinaires son de femnas (quitament se uèi e dempuèi 1997 las proporcions son a cambiar: 45% d'òmes uèi contra 10% a la debuta). Mas sus 150 tèxtes, 115 foguèron escrites per de femnas, çò que mòstra la necessitat per

elas d'aver un espaci d'expression dins lor cultura. Aquel espaci denegat dins la societat passada e plan sovent dins l'actuala tanplan, foguèt aital descobèrt e conquistat per las Tradinaires dins l'encastre d'aquel talhièr.

Gràcias a l'estudi sociolingüistic tras que remirable d'Alan Viaut, una etapa novèla comença per "Los Tradinaires", la de la publicacion mediatizada de lors tèxtes e la de la reconeissença publica.

Ara lor preocupacion creissenta es la transmission de la lenga al jovent. Aital en abril devon presentar lors tèxtes als escolans d'occitan d'Aquitània amassats en Medòc per descobrir aquela cultura occitana viva de la Gasconha septentrionala.

Col·labora l'Arxiu Occità
de la UAB

<http://www.uab.es/inst-ESTUDIS-MEDIEVALS/ARXIU-OCCITA/>

Institut d'Estudis
Medievals.
Edifici B.
08193 Bellaterra (Barcelona)
Telèfon 93 581 11 44

E-mail
arxiuoccita@blues.uab.es

miralhem-mos

“Aquiú, en ua taula, era secretària se dedicaue a véner es tiquets des classes”

Xavi Gutiérrez e Riu

Tamb era fin dera sason d'esquí acabe era invasión -pacífica, mès invasión totun- d'aguesti 'exèrcits' moderns formadi per toristes, qu'an cambiat es shivaus per veloces maquinas darrèr modèu e es pesades armadures argentades per teishuts laugèrs tamb colors çò de mès cridanèrs possible entà hè-se veir laguens der infinit blanc der iuèrn. Ath delà, e sustot, provedidi fôrça d'eri der inesvitable telefonilhet, er utís emblematic dera fin de millènni d'aguesta classe social, paradigma dera Espanha que 'va ben'.

Mès aguesti envadidors non colonisen pas tot Aran. Atirats pera nhèu aranesa eth sòn destin qu'ei eth madeish tà toti: es pistes de Baqueira, e aquiú naut se dediquen a cauishigar tota era nhèu que pòden ath temps qu'acolorissen es blancs linçòs de Pujòlo. En parcatge d'aguesta sòrta de republica independenta, o mèsleu, tà èster constitucionament corrèctes e mès d'acòrd tamb es visites reiaus que se i hèn annaument, que calerie parlar d'autonomia monarquica tà referirse ad aguest nucli de poblacion gessut ar emparament dera estacion d'esquí, donques d'aquiú estant e se mos auéssem de guidar pes matricules dera flòta automobilistica que i pòse, arrés non diderie qu'em en Aran -demarcacion de Lhèida en çò que tanh ath 'cognòm' des coches. Bes e èmmes mestregen aquiú acompanhades de bis e òs, dobles èsses e lèu tota era rèsta de letras der alfabet occitan vendudes -non pas d'Occitània- senon de toti es cornèrs dera 'pèth de taure'. Es pògues èlles deth país demoren amassa, acantierades en un costat e vestides tamb carroçaries pòc ludentes en contraposicion as granasses berlines e tot terrenes forastèrs.

En madeish lòc, mès aluenhadi mentaument e temporaument ua trentea longa d'ans, s'inauguraue eth primèr telesèra, se celebraue ua competicion d'esquí -eth I Trofeo Valle de Arán- e s'acordaue méter en foncionament un centre ena Val deponent dera Escuela Española de Esquí -era Escòla d'Esquí dera Val d'Aran d'aué. Endarrèr deishauen aqueres corses e corsets enes quaus eth màger esfòrc se hège abantes dera madeisha corsa entà poder arribar tara gessuda a truca de cames e es diuèrses competicions promoigudes per aqueri aranesi

Quauqu'uns des professors dera Escòla enes prumeries des setanta

que formauen part der equip nacionau d'esquí entà atrèir torisme tara Val, maugrat que non se podèc artèrher era celebracion de cap de campionat absolut pera manca d'un telesèra.

Tà rebrembar un d'aguesti fondadors, Pau Bravo -eth primèr ena fòto-, de Salardú, que moric hè cinc ans, d'ençà de hè tres que se celèbre un memoriau en sòn nòm. Aguest, amassa tamb Felipe Moga, José Moga, Luis Arias e Rafael Mombiedro, toti eri formadi enes primèrs corsets que se dèren quauqui ans abantes, s'encuedèren d'amiar entà deuant ua realitat qu'encara ei viuua, tamb fôrça mès personau e un pressupòst plan per dessús des 87.712 pessetes de recaptacion que s'artenheren pes classes particulars e collectives ena primèra sason -1964/65- segontes ditz era memòria deth centre, que mos a hèt arribar eth sòn actuau director, Joan Abadia. Aqueres tot just ueit personas que comencèren auien de tier compde de tot: dar classes d'esquí, a temps complet o quan acabauen es sòns prètzhèts professionaus, premanir es pistes, evacuar es possibles accidentadi e véner es tiquets tàs classes "en ua taula que metèrem en bar-restaurant que i auie ena planta baisha

deth telesèra". Açò ac hège era secretària alavetz, Lourdes Liesa, mos rebembe Felipe Moga. Eth, siguec er unic que demorèc cada dia, e pendent tota era sason, naut enes pistes coma professor. Es auti adès nomentadi se i dediquèren mès parciaument, quan les ac permetie eth trabalh o pes dimenjades e vacances, qu'ère quan mès gent i auie; sustot entà Nadau, Setmana Santa, Magràs -quan hègen vacances es francesi- e era dimenjada de Sant Josèp que i auèc un pilèr de gent. Ei clar qu'alavetz "es dimenges ère plen tamb cinquanta o seishanta coches. Lèu toti francesi aqueth primèr an, de Tolosa, Sant Gaudenç, Lanamesan... qu'èren es qu'ac auien mès a pròp".

Mès era aufèrta despasseue era demanda. Com que sonque i auie torisme es dimenjades e Felipe se i estèc cada dia -que i calie estar- era majoritat des dies entre setmana non trabalhauèc bric e s'auie de pagar eth minjar, per çò qu'ath cap dera sason es numeròs gesseran negatius: "Guanhè 30.000 pessetes, mès tamb çò que me costèc eth minjar e era compra deth materiau esportiu, 38.000 pessetes, ath finau i perdí sòs". E mès n'auesse perdut se non ei pes

cases esportives, Rossignol tàs esquís e Nordica tàs botes, que li veneren eth materiau -tot de nauta gama- a boni prètz, pr'amor des sòns bons contactes coma component qu'auie estat der equip espanhòu d'esquí. Açò tanben li servic entà poder trè-se eth títol de professor diplomad en mens temps deth que calie, dus ans: un entà èster professor e er aute entà devier diplomad, tà çò que calie desplaça-se entà Navacerrada a on les examinauen.

Ben segur que fôrça des alumnes der alavetz collègi de La Salle de Vielha aueren a Felipe coma professor, pr'amor qu'èren es corsilhistes que mès profitauen era proximitat tamb era estacion. Rebrembe tamb un punt de nostalgia eth bon ambient que i auie entre eth personau tamb que trabalhauèc, eth companherisme entre aguesti e eth respècte qu'auien entàs professors, toti d'un bon nivèu gessudi der equip nacionau d'esquí.

Coma curiositat d'ua d'aguestes memòries, cau soslinhar çò que deuec èster era primèra visita reiau tà ues pistes ben avedades tamb eth pas des ans a recèber representants dera noblessa. Atau se hè constar qu'ena sason 66/67, S. M. era Reina de Bulgària siguec alumna dera Escòla d'Esquí.

UA VAL D'ARAN LÍMPIA

- TRÈIR ERA LORDÈRA DEMPÚS DES 20 OR, DETH SER
- NON MÉTER LIQUITS LAGUENS DES CONTIENEDORS
- PLEGAR ES CAISHES DE CARTON, ENTÀ REDUÏR ETH VOLUM

- UTILISAR ES CONTIENEDORS DE LHAUNES E DE VEIRE.

- MÉTER TOSTEMP ERA LORDÈRA EN UA BOSSA E LAGUENS DETH CONTIENEDOR.

- NON MÉTER LAGUENS ES CONTIENEDORS, MAQUINES, TARCUM D'ÒBRA, MÒBLES, ECA.